

MĚSTSKÝ ÚŘAD PŘELOUČ

ODBOR ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
Československé armády 1665, 535 33 Přelouč

www.mestoprelouc.cz

Spisová značka: SMUPC/17073/2018/OŽP/Fe
Číslo jednací: MUPC/17073/2018/OŽP/Fe
Datum: 03.10.2018
Vyřizuje: Mgr. Jan Feranec
Telefon: 466 094 231
E-mail : jan.feranec@mestoprelouc.cz

dle rozdělovníku

Závazné stanovisko k zásahu do významného krajinného prvku vodní tok, rybník, údolní niva – k akci „Revitalizace vodního toku Švarcavy a Račanského rybníka“.

Městský úřad Přelouč, odbor životního prostředí, jako státní orgán ochrany přírody (dále také jen OOP) věcně příslušný podle § 77 odst. 1 písm. a) a dle § 4 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOPK), místně příslušný podle ustanovení § 11 odst. 1 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), ve věci žádosti podané dne 14.09.2018 společností Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s., Praha 5, Nábřeží 4, IČO: 47116901 zastupující na základě plné moci Město Přelouč, IČO: 00274101, Československé armády 1665, 535 33 Přelouč (dále jen žadatel), o vydání závazného stanoviska k zásahu do významného krajinného prvku vodní tok, rybník, údolní niva (dále jen VKP) – k akci „Revitalizace vodního toku Švarcavy a Račanského rybníka“, **vydává** dle ustanovení § 4 odst. 2 ZOPK

souhlasné závazné stanovisko

se zásahem do VKP – k akci „Revitalizace vodního toku Švarcavy a Račanského rybníka“. Souhlas se zásahem je udělován v rozsahu podle předložené žádosti podané dne 14.09.2018 žadatelem vč. příloh, při dodržení níže uvedených podmínek.

Zásah je vzhledem k vlivu na významné krajinné prvky možný pouze při splnění následujících závazných podmínek tohoto stanoviska:

1. Kácení dřevin proběhne od 1. listopadu do 31. března běžného roku. Doupné stromy lze kácet pouze v období od 1.8. – 31.10. běžného roku.
2. V dotčené oblasti bude provedena instalace min. 10 ks ptačích budek a min. 2 ks budek pro netopýry.
3. Péče o břehové porosty bude provedena s přihlédnutím k tomu, aby jejich druhová skladba co nejvíce odpovídala přírodním podmínkám daného místa. Kácení bude realizováno pouze v nutné míře (v maximálním rozsahu dle předložené dokumentace), a to pouze v plochách, kde dojde k terénním úpravám. U jedinců, kteří nejsou v dobrém zdravotním stavu, je vhodné provést odborný ořez.
4. V nedotčené části toku podobného charakteru provést dočasnou deponii potočnicku vzpřímeného se sedimentem, po provedení revitalizace vrátit na upravenou část.
5. Vzrostlé dřeviny, zejména, stromy, kterým by hrozilo v důsledku činnosti poškození kořenových náběhů a kmenů, budou preventivně opatřeny účinnou ochranou. Činností nedojde k poškození trvalých porostů a nebude porušen kořenový systém okolního porostu.
6. Pokud dojde v průběhu zásahu k poškození větví stávajících dřevin, budou tyto odborně ošetřeny dle standardu péče o přírodu a krajinu SPPK A02 002:2015 – řez stromů.
7. Odstranění sedimentů provést v období od 01. 04. do 30.09. běžného roku. Odstranění sedimentů přes zimní období je možné provést za předpokladu, že nebude umožněno zimování živočichů ve dnových sedimentech (např. včasným vypuštěním – přelom srpna a září).

8. Vytěžený sediment nesmí být vyhrnován do břehů vodních toků (v případě, že sediment nebude využit ke zpevnění břehu vodního toku), přilehlých mokřadních luk a na druhově bohaté luční porosty.
9. V průběhu realizace akce účinně zabránit únikům škodlivých látek (oleje, pohonné hmoty atd.) do půdy a povrchové vody.
10. Bude zajištěno dostatečné vybavení absorpčními látkami pro případ úniku škodlivých látek do půdy a povrchové vody.
11. V rámci realizace prací nesmí vznikat strmé svahy břehů.
12. Plocha litorálu musí představovat min. 10 % z celkové plochy rybníka při běžném nadržení.
13. Budou vytvořeny sklony břehů rybníka v oblasti nátoky, v rozpětí 1:6 – 1:10.
14. Části litorálů musí být osluněny. Z přírodovědného hlediska není žádoucí, aby celý rybník byl souvisle obklopen stromovou a keřovou zelení.
15. Při zranění živočicha v důsledku činnosti, zajistit jeho nezbytné ošetření nebo ho předat provozovateli záchranné stanice.
16. Veškeré okolní pozemky dotčené záměrem budou po ukončení činnosti uvedeny do původního stavu.
17. S odpady, které budou vznikat v průběhu akce je nutno nakládat způsobem, který neohrožuje lidské životy a životní prostředí a který je v souladu s ustanoveními zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, v aktuálním znění a s ním souvisejících prováděcích předpisů.
18. Pokud by mohlo dojít při realizaci akce k ohrožení přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů nebo rostlin, budou práce zastaveny a bude okamžitě vyrozuměn Krajský úřad Pardubického kraje, Komenského náměstí 125, 532 11 Pardubice nebo příslušná záchranná stanice.
19. Při následné údržbě plochy budou pravidelně koseny litorální pásma vodní plochy rybníka. Vzniklá hmota bude likvidována mimo vodní plochy.
20. Podmínky tohoto závazného stanoviska se vztahují rovněž na dodavatele prací, kteří musí být před realizací záměru žadatelem prokazatelným způsobem poučeni (například zápisem do stavebního deníku) o všech podmínkách tohoto závazného stanoviska.
21. O zahájení a ukončení akce je třeba informovat OOP Městský úřad Přelouč, odbor životního prostředí. Investor je povinen ustavit odborný biologický dozor, který se bude účastnit realizace akce.

Odůvodnění

Městský úřad Přelouč, odbor životního prostředí, jako státní orgán ochrany přírody, obdržel dne 14. 09. 2018 od žadatele, žádost o vydání závazného stanoviska k zásahu do VKP – k akci „Revitalizace vodního toku Švarcavy a Račanského rybníka“.

Žadatel předložil tyto dokumenty:

- Žádost o vydání závazného stanoviska k zásahu do významného krajinného prvku do vodního toku a jeho údolní nivy, rybníku pro akci „Revitalizace vodního toku Švarcavy a Račanského rybníka“ vč. příloh.

Předmětem tohoto řízení je tak s ohledem na výše uvedené, posouzení přípustnosti navrhovaného zásahu do VKP – k akci „Revitalizace vodního toku Švarcavy a Račanského rybníka“, s ohledem na možné poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce.

Podle § 4 odst. 2 ZOPK „jsou významné krajinné prvky chráněny před poškozováním a ničením. Využívají se pouze tak, aby nebyla narušena jejich obnova a nedošlo k ohrožení nebo oslabení jejich stabilizační funkce. K zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umísťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů“.

Záměrem investora je revitalizace vodního toku Švarcava na čtyřech úsecích, které se nachází ve městě Přelouč. Konkrétně se jedná o přírodní úpravy úseků:

- **úsek (ř.km 0,200 – 0,668) – revitalizace Švarcavy** - navrhovaná změna řeší revitalizaci a zkapacitnění koryta vodního toku Švarcavy od křížení toku s náspelem železničního koridoru (ř.km 0,200) před příjezdový most k parcele 168 (ř.km 0,668).
- **úsek (ř.km 0,668 - 0,723) – revitalizace Švarcavy** - navrhovaná změna řeší revitalizaci a zkapacitnění koryta vodního toku od mostku k parcele číslo 168 (ř.km 0,668) až po vyústění vodního toku ze zatrubnění (ř. km 0,749).
- **úsek (ř.km 1,115 – 1,202) – revitalizace Račanského rybníka** – jedná se o úpravu již existujícího rybníka, sloužící ke zlepšení biologických a rekreačních funkcí. V současné době je využíván jako chovný rybník.
- **úsek (ř.km 1,330 – 1,725) – revitalizace Švarcavy** - navrhovaná změna řeší zkapacitnění koryta Švarcavy od silničního mostku v ř. km 1,330 až po její soutok s levostrannou vodotečí v ř. km 1,730.

Cílem záměru je zlepšit přírodní podmínky vodního toku, rybníka a okolí. Revitalizace bude mít tedy z dlouhodobého hlediska příznivý vliv na současné krajinné prvky, které nejsou v dobrém stavu. Negativní vliv mohou být tedy pouze dočasné a to pouze během realizace těchto úprav.

Řešená lokalita nespadá do zvláště chráněného území dle zákona o ochraně přírody a krajiny v platném znění. Vodní tok a okolí není součástí ÚSES a vliv na tento systém se nepředpokládá.

Dne 27. 09.2018 bylo provedeno místní ohledání, ze kterého byla pořízena fotodokumentace.

Podklady, kterými se OOP zabýval při vydání závazného stanoviska:

- Žádost o vydání závazného stanoviska k zásahu do významného krajinného prvku pro akci „Revitalizace vodního toku Švarcavy a Račanského rybníka“ vč. příloh.
- <http://www.pardubickykraj.cz/gis/72828/?chapter=4264>
- <http://nahliznidokn.cuzk.cz>
- <http://portal.nature.cz>
- Ochrana obojživelníků: ohrožení, biologické principy, metody studia, legislativní a praktická ochrana, Jiří Vojar, 2007
- Obnova rybníků, Obnova malých vodních nádrží jako významných krajinných prvků, AOPK ČR, Praha 2009
- <http://strednicechy.ochranaprirody.cz/res/archive/191/024598.pdf?seek=1406791766>

Po posouzení podkladů ve všech souvislostech bylo vydáno závazné stanovisko ve smyslu příslušného ustanovení ZOPK, souhlasně s tím, že byly k zajištění zákonem chráněných zájmů stanoveny výše uvedené podmínky. Důvodem podmínek souhlasného stanoviska je zachování ekologicko-stabilizační funkce významného krajinného prvku a minimalizace negativních jevů. K některým ze stanovených podmínek OOP uvádí následující:

Při samotné realizaci záměru může dojít k ohrožení živočichů a rostlin žijících v dané lokalitě. Z tohoto důvodu a maximálnímu zabránění mortality živočichů a rostlin OOP stanovil pro maximální ohleduplnost při realizaci podmínky 4., 15. a 18., které se snaží předejít k ohrožení živočichů a rostlin žijících v dané lokalitě a stanovují postup při zranění živočicha.

Pro zajištění možného účinného a včasného zásahu proti úniku škodlivých látek (oleje, pohonné hmoty atd.) do půdy a povrchové vody a následné odborné likvidace těchto látek stanovil OOP podmínky číslo 9., 10. a 17.

Břehové porosty jsou často jediným útočištěm pro ptáky, savce a velké množství bezobratlých, kde mohou hledat úkryt, potravu a hnízdní příležitosti. Vodní toky a rybníky jsou místem rozmnožování obojživelníků a vodních bezobratlých. Z tohoto důvodu OOP stanovil podmínky číslo 1. a 7., které zajišťují ochranu zmíněných živočichů. V podmínce č. 3 OOP také stanovil možný rozsah kácení dřevin. Odlišný termín kácení doupných stromů OOP stanovil z důvodu, že tyto stromy mohou být potencionálním útočištěm či zimovištěm (biotopem) různých druhů organismů (některé druhy ptáků, popř. malí savci – veverky, lasicovití, kunovité šelmy nebo netopýři). Kompenzací za odstraněné doupné stromy stanovil OOP v podmínce č.2.

Z důvodu minimalizace možného poškození dřevin rostoucích v dané lokalitě a jejich následného ošetření stanovil OOP podmínky č. 5. a 6.

OOP stanovil podmínku číslo 11. z důvodu, že čím strmější břehy zapadají do vody, tím je tato oblast méně biologicky rozvinutá. Strmé svahy hlubokých zářezů představují v terénu jizvy s nepřírodným vlhkostním, živinným a osvitovým režimem, který často nejvíce vyhovuje porostům ruderalního charakteru (<http://strednicechy.ochranaprirody.cz/res/archive/191/024598.pdf?seek=1406791766>)

U vytěžených sedimentů je nutné vycházet z rozborů a zdravotní nezávadnosti. Optimální je likvidace sedimentů (pokud to umožní výsledky rozborů) na orné půdě zaoráním pro další zemědělské využití. V omezené míře je možné po pečlivém posouzení připustit rozhrnutí v menší vrstvě na kulturních lučních porostech. Za zásadně nepřijatelné je nutné považovat následující způsoby likvidace: vyhrnování sedimentů do břehů vodních toků a přilehlých mokřadních luk, ukládání sedimentů a zeminy na druhově bohaté luční porosty, ukládání sedimentů do mokřadů a údolní nivy nad a pod nádrž, ukládání sedimentů a zeminy do vytěžených lomů, starých úvozů, remízků (Obnova rybníků, Obnova malých vodních nádrží jako významných krajinných prvků, AOPK ČR, Praha 2009). Z těchto důvodů stanovil OOP podmínku č.8.

K podmínce č. 12. OOP dodává, že z přírodovědeckého hlediska je nejcennější částí nádrže litorál, tedy mělkovodní vhodné ke kořenění vodních rostlin, s běžnou hloubkou vody do 0,6 m. Čím je větší rozsah litorálu, tím významněji může nádrž obohacovat přírodu a krajinu. Obvykle se pokládá za přijatelné, když litorál představuje alespoň 15 až 20 % z celkové plochy nádrže při běžném nadržení (Obnova rybníků - Obnova malých vodních nádrží jako významných krajinných prvků, Vydala Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha 2009). OOP dodává, že z důvodu malé velikosti revitalizovaného rybníku, stanovil rozsah litorálu min. 10 % z celkové plochy rybníka při běžném nadržení.

K podmínce č.13. OOP dodává, že k požadavku na optimální podíl litorálů odpovídá vytvoření sklonu břehů zejména v oblasti nátok, v rozpětí 1:6 – 1:10.

K podmínce č.14. OOP dodává, že celá nádrž nemusí být souvisle obklopena stromovou a keřovou zelení. Naopak z přírodovědeckého hlediska je vhodné, aby části litorálů byly osluněny. Těžiště porostů kolem nádrže by tedy nemuselo být přímo v březích, ale spíše na rozhraní revitalizovaných ploch a navazujících pozemků, aby se nádrži dostávalo co nejlepší ochrany před nepříznivými vlivy okolí (Obnova rybníků - Obnova malých vodních nádrží jako významných krajinných prvků, Vydala Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky, Praha 2009).

OOP dospěl k závěru, že realizací záměru „Revitalizace vodního toku Švarcavy a Račanského rybníka“ sice nelze vyloučit dočasné oslabení ekologicko-stabilizační funkce VKP, avšak při dodržení shora uvedených (ve výroku tohoto závazného stanoviska) opatření dojde k zachování a k následnému obnovení ekologické stability VKP. Lze očekávat zlepšení hydromorfologických podmínek dané lokality, které povedou ke zvýšení samočisticích schopností toku a zvýšení druhové diverzity původních rostlin a živočichů. Záměr revitalizace vodního toku Švarcavy a Račanského rybníka je vzhledem k jeho nízké ekologické hodnotě žádoucí a bude mít dlouhodobý pozitivní účinek na místní městskou krajinu.

Toto závazné stanovisko nenahrazuje povolení ke vstupu na pozemky, neřeší majetkoprávní ani jiné obdobné vztahy (souhlas majitelů pozemků, náhrady škod, využití dřevní hmoty, apod.).

Poučení o odvolání:

Tento souhlas je závazným stanoviskem podle správního řádu a není samostatným rozhodnutím ve správním řízení.

Proti tomuto stanovisku se nelze samostatně odvolat. Obsah tohoto stanoviska je závazný pro výrokovou část rozhodnutí vydaného podle zvláštních předpisů. Odvolání lze podat až při vydání výše zmíněného rozhodnutí podle zvláštních předpisů.

Mgr. Jan Feranec
vedoucí odboru

Rozdělovník:

- Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s., Praha 5, Nábřeží 4, IČO: 47116901

